

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů

A. OBECNÁ ČÁST

I. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

1. Důvod předložení

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Definice problému

Na základě prohlášení Rady EU ze dne 15. listopadu 2013¹ (dále jen „Prohlášení“) mají členské státy Evropské unie (dále jen „EU“) zajistit, aby měly na národní úrovni k dispozici nezbytná opatření, a to včetně rezolučních mechanismů² a opatření ve formě mimořádné veřejné finanční podpory (tzv. „backstops“), která umožní státům poskytnout pomoc z veřejných prostředků (dále jen „veřejná podpora“) bankám, které budou v rámci zátěžových testů Evropského orgánu pro bankovníctví (dále jen „EBA“) a komplexního hodnocení kvality aktiv (Asset Quality Review – AQR) prováděných v roce 2014 označeny za problémové. Uveřejnění testů se očekává v říjnu t. r. s tím, že banky budou mít lhůtu 6 až 9 měsíců na nápravu zjištěného stavu.³

Přestože se s vysokou pravděpodobností neočekává, že by evropské zátěžové testy odhalily významné problémy v bankách působících v České republice (dále jen „ČR“), je žádoucí provést potřebné legislativní úpravy v souladu se zmíněným Prohlášením. Byla by tak prokázána odpovídající reakce ČR na evropskou politickou výzvu. Neméně významné by také bylo vytvoření základních legislativních předpokladů pro případné budoucí poskytnutí veřejné podpory bance se sídlem v ČR, u níž by byly zjištěny závažné nedostatky. Taková podpora by byla poskytnuta ve veřejném zájmu v souladu s evropskými pravidly státní pomoci v případě, že by došlo k ohrožení finanční stability v ČR.

¹ Council statement on EU banks' asset quality reviews and stress tests, including on backstop arrangements.

² Rezoluční mechanismy budou upraveny návrhem zákona implementujícím směrnici o krizovém řízení (viz poznámka pod čarou č. 4).

³ Kapitálové nedostatky identifikované v rámci AQR a základního scénáře zátěžových testů musí být pokryty kapitálovými nástroji kmenového kapitálu tier 1 do 6 měsíců od publikace výsledků v říjnu 2014. Kapitálové nedostatky plynoucí ze zátěžového scénáře mohou být pokryty do 9 měsíců i jinými způsoby (např. s využitím vyměnitelných kapitálových nástrojů).

Předpokládá se, že zákon v navrhované podobě bude existovat do doby, než nabude účinnosti zákon implementující směrnici o krizovém řízení (tzv. BRRD)⁴, který bude upravovat tuto oblast komplexně. Poté bude třeba zákon prověřit a provést případné potřebné úpravy s ohledem na zákon implementující směrnici BRRD. Pokud by ČR nepřijala vhodná legislativní opatření, vystavila by se riziku neschválení veřejné podpory Evropskou komisí (dále jen „Komise“), bude-li to třeba. Komise jasně deklaruje, že výsledkem nedodržení požadavků podle evropských pravidel bude neschválení veřejné podpory. Pokud by v ČR bylo v budoucnu potřeba poskytnout ve veřejném zájmu veřejnou podporu bance, nebylo by možné odvolávat se na nedostatečnou národní legislativu, neboť ta by nemohla být důvodem pro udělení výjimky ze strany Komise z pravidel pro poskytování veřejné podpory. Návrhem zákona bude umožněno splnit podmínky pro poskytnutí veřejné podpory bance jak v případě, kdy banka selhává nebo jí s vysokou pravděpodobností hrozí selhání⁵, tak v případě tzv. preventivní rekapitalizace, jejímž cílem je předejít budoucím problémům banky zjištěným například při zátěžových testech s nepříznivým scénářem.

Podmínky pro schválení veřejné podpory Komisí

Pro vytvoření předpokladů pro schválení veřejné podpory bankám Komisí je třeba zajistit splnění podmínek podle Sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní pomoci ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. srpna 2013 („Sdělení o bankovníctví“, 2013/C 216/01). Kromě Sdělení o bankovníctví (dále jen „Sdělení“) vydala Komise v období let 2009 až 2011 v souvislosti s finanční krizí dalších 5 sdělení⁶.

S cílem omezit, případně zcela eliminovat použití peněz daňových poplatníků na záchranu banky je dle Sdělení Komise třeba řešit problémy banky nejprve s využitím soukromých zdrojů, včetně sdílení nákladů vlastníky kapitálových nástrojů (nástroje zahrnované do regulatorního kapitálu, který se využívá pro výpočet kapitálového poměru stanoveného nařízením o kapitálových požadavcích, tzv. CRR⁷) a vlastníky nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu.

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012.

⁵ Taková banka splňuje podmínky nebo bude v blízké budoucnosti splňovat podmínky pro odejmutí licence podle § 34 zákona o bankách, nebo její aktiva jsou nebo budou v blízké budoucnosti nižší než závazky, nebo není nebo nebude schopna v blízké budoucnosti uhrazovat závazky.

⁶ Sdělení Komise – Rekapitalizace finančních institucí během současné finanční krize: omezení podpory na nezbytné minimum a záruky proti neoprávněnému narušení hospodářské soutěže (2009/C 10/03);

- Sdělení Komise o nakládání se znehodnocenými aktivy v bankovním sektoru Společenství (2009/C 72/01);

- Sdělení Komise o návratu k životaschopnosti a hodnocení restrukturalizačních opatření ve finančním sektoru v současné krizi podle pravidel pro státní podporu (2009/C 195/04);

- Sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. ledna 2011 (2010/C 329/07);

- Sdělení Komise o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. ledna 2012 (2011/C 356/02).

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 - nařízení CRR.

Ke sdílení nákladů vlastníky předmětných nástrojů by došlo odpisem nebo výměnou kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu provedeným Českou národní bankou (dále jen „ČNB“). Tím by došlo v rozsahu odpisu nebo výměny k trvalému snížení jmenovité hodnoty odepsaného nebo vyměněného nástroje a k zániku závazku banky vůči vlastníkovi odepsaného nebo vyměněného nástroje s výjimkou závazků, které se staly splatnými před odpisem nebo výměnou. Výměnou kapitálového nástroje a nástroje podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu by vzniklo vlastníkovi tohoto nástroje v rozsahu výměny právo na jeho bezodkladné nahrazení nástrojem, za který byl vlastníkův nástroj vyměněn. ČNB by mohla bance uložit, aby v potřebném rozsahu vydala nástroje zahrnované do kmenového kapitálu tier 1 a aby je předala nebo převedla vlastníkům vyměňovaných nástrojů.

Právo na soukromé vlastnictví zakotvené v čl. 11 Listiny základních práv a svobod ČR by při využití soukromých zdrojů bylo dodrženo, neboť navrhovaná právní úprava bude respektovat princip „žádný věřitel nesmí být v nevýhodnějším postavení“ (NCWO)⁸. Podle tohoto principu se vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu nesmí ocitnout v ekonomicky horším postavení, než kdyby nedošlo ke sdílení nákladů vlastníky kapitálových nástrojů a vlastníky nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu a k poskytnutí veřejné podpory odsouhlasené Komisí a situace banky by byla řešena podle insolvenčního práva.

Na základě čl. 107 Smlouvy o fungování Evropské unie a v návaznosti na přímo použitelné předpisy EU, byl přijat zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon upravuje výkon státní správy v oblasti veřejné podpory, práva a povinnosti poskytovatelů a příjemců veřejné podpory a některé otázky součinnosti České republiky s Komisí, jakož i některé další vztahy spojené s poskytováním veřejné podpory. Poskytování veřejné podpory bankám se výše zmíněným zákonem č. 215/2004 Sb. bude v oblastech upravených tímto zákonem řídit, navrhovaný zákon tuto úpravu nevylučuje. V některých procesních otázkách navrhovaná úprava tento zákon doplňuje.

Platná úprava možnosti zásahu ČNB vůči bance a veřejná podpora státu

ČNB má podle platné právní úpravy právo vyžadovat od banky snížení a zvýšení základního kapitálu ve stanoveném rozsahu⁹. Toto právo, které jde nad rámec pravomocí obsažených ve směrnici o kapitálových požadavcích (směrnice CRD IV¹⁰), se však týká pouze základního

⁸ Princip „no creditor worse off“.

⁹ Platné znění zákona o bankách dává pravomoc ČNB zasáhnout v podobě opatření k nápravě aj. v případě zjištění nedostatků v činnosti např. vč. možnosti uložit, aby banka

a) vytvořila odpovídající výši opravných položek a rezerv,

b) snížila nebo zvýšila základní kapitál ve stanoveném rozsahu,

c) snížila základní kapitál za účelem úhrady ztráty o částku odpovídající ztrátě po jejím zúčtování s rezervními a dalšími fondy za předpokladu, že ztráta přesahuje 20 % vlastního kapitálu.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES - směrnice CRD IV.

kapitálu, nikoli ostatních složek kapitálu a podřízeného dluhu drženého bankou, jak vyžadují pravidla Komise pro poskytování státní pomoci.

K tomu lze dodat, že samotnou veřejnou podporu by bylo možné bance poskytnout podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), v různých formách, např. ve formě návratné finanční výpomoci.¹¹

Transpozicí směrnice o kapitálových požadavcích ČR rovněž implementovala mnohá opatření k řešení problémových bank. Na základě např. § 25f zákona o bankách je uložena bankám povinnost zpracovat ozdravný plán („*recovery plan*“) a povinnost ČNB zpracovat plán řešení problémů banky („*resolution plan*“).

Zákon implementující směrnici CRD IV a nařízení o kapitálových požadavcích CRR byl dne 22. 7. 2014 vyhlášen ve Sbírce zákonů pod č. 135/2014 Sb. a ve stejný den nabyl účinnosti.

Zátěžové testy prováděné ČNB

K problematice zátěžových testů lze uvést, že ČNB využívá tento nástroj i podle platné právní úpravy pro hodnocení odolnosti finančního systému jako celku v rámci tzv. procesu přezkumu a vyhodnocování¹². Výsledky zátěžových testů jsou zveřejňovány v každoroční Zprávě o finanční stabilitě.

Vzhledem ke klíčové roli bank ve finančním systému ČR jsou zátěžové testy bankovního sektoru prováděny ČNB několikrát ročně. Od počátku roku 2010 byly výsledky testů zveřejňovány čtvrtletně, od poloviny roku 2012 ČNB snížila frekvenci zveřejňování na pololetní – jednou v rámci každoroční Zprávy o finanční stabilitě v červnu, podruhé pak formou krátké zprávy na přelomu listopadu a prosince. Metodologie zátěžových testů je průběžně upravována a zveřejňována v jednotlivých Zprávách o finanční stabilitě. Zatím poslední uveřejněné výsledky zátěžových testů bankovního sektoru v ČR, které byly provedeny na datech ke konci prvního čtvrtletí 2014, i nadále dokumentují dostatečnou odolnost bankovního sektoru vůči případným negativním šokům. Kapitálová vybavenost celého odvětví by zůstala v základním scénáři výrazně nad 8% regulačním minimem. V zátěžovém scénáři, který předpokládá, že výrazně negativní vývoj v zemích EU by vedl k významnému propadu ekonomické aktivity ČR, strmému růstu nezaměstnanosti a turbulencím na finančních trzích vedoucím k značnému skokovému růstu výnosů vládních dluhopisů EU, by kapitálová přiměřenost (kapitálový poměr) bankovního sektoru neklesla pod 12 %. Základem stability bankovního sektoru je jeho vysoká kapitálová přiměřenost a jeho schopnost generovat výnosy ke krytí ztrát i v případě silně nepříznivého vývoje.

¹¹ Státní podpora může být poskytnuta ve formě: návratné finanční výpomoci (§ 3 písm. b), § 7 odst. 1 písm. d) a § 14 až 18a) zákona o rozpočtových pravidlech, nabývání účasti formou peněžitých vkladů státu do akciových společností (§7 odst. 1 písm. l) zákona o rozpočtových pravidlech), nákupu cenných papírů (§7 odst. 1 písm. m) zákona o rozpočtových pravidlech) nebo státní záruky (§ 73 zákona o rozpočtových pravidlech).

¹² Viz § 25c zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

Další legislativně technické úpravy

Návrhem zákona jsou dále provedeny dílčí úpravy, zejména z důvodu opravy legislativně technických chyb a zkvalitnění textu

- zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a
- zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

1.3 Popis existující právního stavu v dané oblasti

Stávající právní úprava neumožňuje vyžadovat, aby byly odepsány kapitálové nástroje a podřízený dluh v takovém rozsahu, jaký je dle evropských pravidel pro poskytování státní pomoci potřeba k tomu, aby bylo možno bance ve veřejném zájmu poskytnout veřejnou podporu, kterou by schválila Komise.

ČR již implementovala mnohá opatření k řešení problémových bank, a to i na základě transpozice směrnice CRD IV. Kromě toho má ČR již nyní v legislativě obsažena ustanovení upravující pravomoci ČNB nad rámec směrnice CRD IV.

Je však třeba zdůraznit, že zásadní úprava krizového managementu bank v problémech, včetně sdílení nákladů akcionáři a vlastníky příslušných finančních nástrojů, bude zajištěna implementací směrnice o krizovém řízení⁴ do českého právního řádu. Na přípravě příslušné legislativy se v současné době pracuje.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Návrhem zákona jsou přímo dotčeny banky, u nichž je identifikován závažný nedostatek kapitálu, na jehož pokrytí by byla popřípadě určena i veřejná podpora. Pokud taková banka přijme opatření, která nejsou dostatečná k zajištění její schopnosti pokračovat v činnosti, může za stanovených podmínek obdržet veřejnou podporu, je-li tato podpora ve veřejném zájmu. Hlavním cílem poskytnutí veřejné podpory bance je udržení finanční stability bankovního sektoru jako celku.

K dalším dotčeným subjektům patří vlastníci kapitálových nástrojů a vlastníci nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu, kteří musí adekvátním způsobem sdílet náklady před poskytnutím veřejné podpory bance. Vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu budou s nejvyšší pravděpodobností dotčeni i nepřímo, změnou rizikových přírážek kapitálových a dluhových instrumentů. Přesnou kvantifikaci změny rizikových přírážek však není možné v tuto chvíli provést, s ohledem na nejasné budoucí působení zákona na finanční trhy.

Mezi dotčené subjekty lze zahrnout také ČNB, neboť návrhem zákona se rozšiřují její kompetence pro účely ochrany finanční stability v ČR. S tím mohou souviset určité náklady, např. na případný odhad ocenění aktiv a pasiv banky.

Nepřímo dopadne návrh zákona také na klienty bank, a to v pozitivním smyslu, neboť hlavním cílem navrhovaných opatření je udržení finanční stability ve veřejném zájmu. Případné provedení odpisu nebo výměny kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu se nebude týkat vkladů klientů ani uzavřených úvěrových smluv. Nepřímý dopad je možno očekávat také na daňové poplatníky. Pokud získá banka na svoji záchranu veřejnou podporu a zabrání se tak krizi celého bankovního sektoru, budou celkové náklady na poskytnutí veřejné podpory bance v problémech nižší než náklady, které by vznikly v důsledku případné krize celého bankovního sektoru.

1.5 Popis cílového stavu

Právní rámec ČR v současné době není kompatibilní s Prohlášením, neboť nejsou zajištěny právní předpoklady pro soulad případného státního zásahu s pravidly státní pomoci aplikovanými v EU.

Je žádoucí nejen splnit politický závazek vyplývající z Prohlášení vydaného v souvislosti s provedením zátěžových testů EBA a komplexního hodnocení kvality aktiv v roce 2014, ale i vytvořit nezbytné právní předpoklady využitelné kdykoliv v budoucnosti, pokud by si to situace vyžádala. Je tedy třeba dosáhnout takové právní úpravy, aby bylo umožněno odepsat kapitálové nástroje a podřízený dluh v takovém rozsahu, jaký je dle evropských pravidel pro státní pomoc třeba k tomu, aby bylo možno poskytnout bance veřejnou podporu, kterou by schválila Komise.

Řešení bude provedeno novelou zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

Předpokládá se, že zákon v navrhované podobě bude existovat do doby, než nabude účinnosti zákon implementující směrnici o krizovém řízení (tzv. BRRD), který bude upravovat tuto oblast komplexně. Poté bude třeba zákon prověřit a provést případné potřebné úpravy s ohledem na zákon implementující směrnici BRRD.

1.6 Zhodnocení rizika

V případě nečinnosti nehrozí riziko zahájení řízení o porušení práva EU ze strany Komise, neboť nejde o případ závazné implementace jako např. u směrnic. Pravidla veřejné podpory mají podobu sdělení Komise, která nejsou dle článku 288 Smlouvy o fungování EU závazná. Nicméně Komise se těmito sděleními v rámci svého rozhodování řídit musí, jelikož reflektují její rozhodovací praxi, která se v jednotlivých případech nesmí odlišovat, aby nedošlo k porušení principu rovného zacházení. Navíc tyto dokumenty bere v úvahu během vlastního rozhodování i Soudní dvůr EU. Pokud tedy členský stát chce poskytnout veřejnou podporu bankám a zabránit tak krizové situaci ve svém bankovním sektoru, musí tato sdělení reflektovat. V případě nečinnosti by šlo dále o riziko politické, neboť členské státy jsou na základě Prohlášení vyzývány k tomu, aby své legislativy upravily tak, aby bylo možno veřejnou podporu bankám poskytnout při splnění požadavků dle evropských pravidel státní podpory obsažených ve sděleních Komise.

K tomu je dále třeba zdůraznit, že nevytvoření nezbytných právních předpokladů by mohlo také znamenat vznik problémů nejen na straně bank, ale i státu, pokud by si situace určité banky v budoucnosti vyžádala přijetí řešení se zapojením státních zdrojů, když by se veřejná podpora ukázala jako nezbytná z hlediska veřejného zájmu.

Dle sdělení Komise je nezbytnou podmínkou schválení veřejné podpory bance Komisí řešení problémů banky s využitím soukromých zdrojů, včetně sdílení nákladů vlastníky kapitálových nástrojů a vlastníky nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu. Jak je uvedeno výše, tato podmínka není v plném rozsahu promítnuta do příslušné legislativy.

2 Návrh variant řešení

2.1 Varianta 0

Varianta znamená zachování současného stavu. V českém právním řádu nadále nebude zakotvena právní úprava stanovující základní pravidla a postupy předcházející poskytnutí veřejné podpory bance v problémech, jejichž dodržení je základní podmínkou pro schválení veřejné podpory Komisí podle příslušných sdělení Komise.

2.2 Varianta 1

Varianta předpokládá uvedení národní právní úpravy do souladu s evropskými pravidly pro poskytování státní podpory bankám prostřednictvím novely zákona o bankách.

Návrh zákona nově ukládá ČNB, aby u banky, u které byl v rámci přezkumu a vyhodnocování zjištěn závažný nedostatek kapitálu, přijala opatření ke sdílení nákladů vlastníky kapitálových nástrojů a vlastníky nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu před poskytnutím veřejné podpory, neboť jde o nezbytný předpoklad pro schválení veřejné podpory bance Komisí.

Veřejná podpora totiž může být bance poskytnuta pouze za předpokladu, že byl k vyrovnání ztrát banky použit v plné výši kmenový kapitál tier 1, vedlejší kapitál tier 1, kapitál tier 2 a podřízený dluh, který není součástí kapitálu. Případné výjimky z tohoto postupu, pokud by se ukázaly žádoucí, může udělit pouze Komise. Pokud banka splňuje minimální kapitálové požadavky podle čl. 92 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, odpis se neprovádí.

3 Vyhodnocení nákladů a přínosů varianty 1

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zakotvení podmínek pro poskytnutí veřejné podpory ve veřejném zájmu bance v problémech v souladu s evropskými pravidly ▪ vytvoření právního rámce poskytování veřejné podpory bance v problémech podle pravidel Komise za účelem ochrany finanční stability 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potenciální riziko soudních sporů z důvodu: <ul style="list-style-type: none"> - porušení zákazu retroaktivity zákona - zásahu do vlastnického práva ▪ riziko narušení hospodářské soutěže

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Banky	<ul style="list-style-type: none"> možnost banky v problémech, které by bez poskytnutí veřejné podpory hrozilo odebrání licence, pokračovat v činnosti při splnění stanovených podmínek 	<ul style="list-style-type: none"> náklady banky v problémech na vypracování plánu poskytnutí veřejné podpory, včetně nákladů na navýšení kapitálu
Vlastníci kapitálových nástrojů a vlastníci nástrojů podřízeného dluhu nezahrnované do kapitálu	<ul style="list-style-type: none"> bude zachována činnost banky v případě, že je bance v problémech poskytnuta veřejná podpora, věřitelé nebudou v ekonomicky horším postavení, než kdyby veřejná podpora nebyla poskytnuta a s bankou by bylo zahájeno insolvenční řízení 	<ul style="list-style-type: none"> zásah do vlastnického práva v souvislosti s odpisem a výměnou kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu
ČNB	<ul style="list-style-type: none"> rozšíření kompetencí ČNB na podporu finanční stability v ČR 	<ul style="list-style-type: none"> případné náklady na vypracování předběžného odhadu ocenění aktiv a pasiv banky
Klienti	<ul style="list-style-type: none"> vyšší míra ochrany klientů posílení důvěry klientů v bankovní sektor 	
Daňoví poplatníci	<ul style="list-style-type: none"> nižší náklady na poskytnutí veřejné podpory bance v problémech než náklady vyvolané v důsledku případné krize celého bankovního sektoru transparentní způsob použití veřejných prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> potenciální potřeba navýšit zdroje státu na poskytnutí veřejné podpory

4 Návrh řešení

Nulovou variantu spočívající v zachování stávajícího právního stavu nelze považovat za žádoucí, neboť dostatečně nereflektuje pravidla pro poskytování veřejné podpory bance v problémech upravená zejména ve Sdělení o bankovním právu. Ačkoli toto sdělení není právně závazné, je nutné přistoupit k variantě 1 spočívající v zakotvení příslušných pravidel v zákoně, neboť při jejich nedodržení nebude poskytnutí veřejné podpory bance v problémech Komisí schváleno.

5 Implementace doporučené varianty

Podmínky poskytování veřejné podpory bankám v problémech budou v právním řádu ČR zakotveny novelou zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

6 Konzultace a zdroje dat

Návrh zákona byl připraven Ministerstvem financí ve spolupráci s ČNB.

7 Kontakt na zpracovatele RIA

Ing. Marek Novohradský

oddělení 2703 - Bankovníctví, odbor Finanční trhy I, Ministerstvo financí,

e-mail: marek.novohradsky@mfcf.cz , tel: +420 257 042 994

II. Zhodnocení souladu návrhu zákona s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem ČR.

Navrhovaná právní úprava neporušuje právo na soukromé vlastnictví zakotvené v čl. 11 Listiny základních práv a svobod ČR, protože respektuje princip „žádný věřitel nesmí být v nevýhodnějším postavení“, podle kterého se vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu nesmí ocitnout v ekonomicky horším postavení, než kdyby nedošlo ke sdílení nákladů vlastníky kapitálových nástrojů a vlastníky nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu a k poskytnutí veřejné podpory a situace banky by byla řešena podle insolvenčního práva.

Vlastnické právo patří mezi základní lidská práva a stejně jako jiná základní práva je také toto právo omezitelné, a to v případě kolize s jiným základním právem nebo v případě nezbytného prosazení ústavně aprobovaného veřejného zájmu.¹³ Právo na soukromé vlastnictví může být omezeno ve veřejném zájmu, pokud takové omezení nepředstavuje nepřiměřený a neúnosný zásah, porušující samotnou podstatu tohoto práva.¹⁴ Listina základních práv a svobod stanoví v čl. 11 odst. 4, že vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné pouze ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu, přičemž míra a rozsah omezení musí být proporcionální ve vztahu k cíli, který omezení sleduje, a prostředkům, jimiž je omezení dosahováno.¹⁵ Navrhovaná právní úprava tyto podmínky respektuje, neboť se jedná o zákonnou úpravu, která omezuje vlastnické právo držitelů kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu ve veřejném zájmu. Omezení vlastnického práva v návrhu zákona nepředstavuje neúnosný zásah, který by porušoval samotnou podstatu tohoto práva, nýbrž je proporcionální k cíli, který sleduje, jímž je ochrana finanční stability banky a ČR.

Listina základních práv a svobod zakotvuje v článku 4 odst. 4 povinnost šetřit podstatu a smysl vlastnického práva. Vzhledem k této povinnosti nesmí být vlastnické právo omezeno ve větší než přiměřené míře a lze jej omezit pouze v případě, kdy je to nezbytné. Jestliže existují jiné způsoby, kterými lze dosáhnout sledovaného cíle, aniž by došlo k omezení vlastnického práva, je třeba dát před omezením vlastnického práva přednost těmto jiným

¹³ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 268/06, bod 29, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 48, str. 9.

¹⁴ Případ C-177/90 Kühn (1992) ECR I-35, bod 16

¹⁵ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 268/06, bod 30, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 48, str. 9.

způsobům.¹⁶ V souladu s touto povinností je v návrhu zákona v § 26bc stanoveno, že k odpisu a výměně kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu může dojít jen tehdy, nelze-li navýšení kapitálu zajistit vlastními opatřeními banky (např. protože to bance neumožňuje momentální situace na trhu), ani opatřeními ČNB obsaženými v zákoně o bankách.

Pokud jde o náhradu za omezení vlastnického práva, Ústavní soud ve svých rozhodnutích objasnil, že „náhradou“ podle článku 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod se myslí náhrada jakékoliv újmy vlastníka způsobené omezením jeho vlastnického práva. Je možné, že veřejná podpora poskytnutá bance i přes nominální zmenšení podílu původního vlastníka reálně zvedne hodnotu jeho podílu, ačkoliv by ve skutečnosti došlo k jeho nominálnímu snížení. Určitou náhradou představuje pro vlastníka kapitálového nástroje rovněž skutečnost, že banka bude po intervenci státu schopna nadále pokračovat v činnosti a nedojde k její likvidaci. Dále je třeba zmínit, že držitelé nástrojů podřízeného dluhu jako určitou formu náhrady za způsobenou újmu obdrží při výměně nástrojů akcie banky. Navíc není navrhovanou právní úpravou dotčeno právo na spravedlivý soudní proces. Vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu se mohou soudně domáhat náhrady škody, která by jim mohla v důsledku sdílení nákladů vzniknout.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s principem proporcionality. Sdílení nákladů akcionáři a podřízenými věřiteli je vyžadováno, aby byla poskytnutá veřejná podpora omezena na nutné minimum. Veřejná podpora může být poskytnuta jedině, pokud základní kapitál, hybridní kapitál a podřízený dluh byly zcela použity na vyrovnání ztrát. Pokud banka splňuje minimální kapitálové požadavky podle čl. 92 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, odpis se neprovádí. Princip proporcionality je respektován i v pořadí sdílení nákladů. Žádný akcionář nesmí nést méně ztrát a nesmí se ocitnout v ekonomicky lepším postavení než věřitel.

Navrhovaná právní úprava má retroaktivní účinky, které však nejsou v rozporu s ústavním pořádkem ČR, neboť se jedná o úpravu, jejíž provedení je ve veřejném zájmu a zároveň je společensky naléhavé.¹⁷

Navrhovaná právní úprava neporušuje princip právní jistoty. Vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu jsou chráněni již zmíněným principem, podle kterého žádný vlastník kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu nesmí obdržet v ekonomickém vyjádření méně, než jaká by byla hodnota jeho nástroje, pokud by žádná státní podpora nebyla poskytnuta. Vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu ještě před nabytím platnosti navrhované právní úpravy byli srozuměni s tím, že se banka může dostat do insolvence. Přitom by se mohli ocitnout v ekonomicky ještě horším postavení, než pokud

¹⁶ Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 268/06, bod 34, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 48, str. 9.

¹⁷ „Zpětnou působnost zákona na občanskoprávní poměry by bylo možno odůvodnit též veřejným pořádkem (ordre public), především jestliže by byly dotčeny předpisy absolutně kogentní, jež byly vydány v důsledku určité mezní situace přerodu hodnot ve společnosti.“ Pl. ÚS 21/96, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 7, Nález č. 13, str. 87, a ve Sbírce zákonů pod č. 63/97 Sb.

bude bance poskytnuta veřejná podpora na základě navrhované právní úpravy. Proto není legitimní očekávání vlastníků, pokud jde o ekonomickou hodnotu jejich nástrojů, navrhovanou právní úpravou dotčeno.

Poté, co nabyde účinnosti nová právní úprava, již pro vlastníky kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu platí zásada „neznalost zákona neomlouvá“. Noví vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu jsou srozuměni s rizikem, že může dojít k omezení jejich vlastnického práva sdílením nákladů, které bude touto novelou zakotveno v zákoně o bankách. Jednání státu ani ČNB tedy není nepředvídatelné, ale je podloženo zákonnou úpravou.

Zásadu rovnosti Ústavní soud interpretuje tak, že právní rozlišování v přístupu k určitým právům nesmí být projevem libovůle, neplyne z ní však, že by každému muselo být přiznáno jakékoliv právo.¹⁸ Zákonodárce má určitý prostor k úvaze, zda preferenční zacházení zakotví. Musí přitom dbát o to, aby zvýhodňující přístup byl založen na objektivních a rozumných důvodech (legitimní cíl zákonodárce) a aby mezi tímto cílem a prostředky k jeho dosažení (právní výhody) existoval vztah přiměřenosti.¹⁹ Základním vodítkem pro posouzení toho, zda jsou dvě situace, s nimiž právo zachází odlišně, vskutku srovnatelné, tedy zda jsou relevantně podobné, je výčet objektivizovaných přívlastků, na jejichž základě je nepřípustné jakékoliv rozlišování nebo odlišné zacházení.²⁰ Navrhovaná právní úprava respektuje právo na rovné zacházení tím, že se všemi akcionáři zachází stejně, stejně tak jako s každou skupinou věřitelů. Návrh zákona v souladu se zásadou rovnosti nečiní rozdíl mezi nástroji, které se řídí podle národního práva a cizího práva.

III. Zhodnocení souladu návrhu zákona s mezinárodními smlouvami a slučitelnost s právními akty Evropské unie

Navrhovaná právní úprava vychází ze Sdělení, které bylo přijato na základě čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie, který ve výjimečných případech povoluje podporu za účelem naprawy vážné poruchy v hospodářství některého členského státu.

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána, zejména s Protokolem č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod a rovněž se závazky, které pro ČR vyplývají z jejího členství v Evropské unii. Je v souladu s právními akty EU, s judikaturou soudních orgánů EU a s obecnými právními zásadami práva EU,

¹⁸ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/02, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 29, str. 79; nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 50/06, bod 18, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 47, str. 557.

¹⁹ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/02, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 29, str. 79.

²⁰ Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 50/06, bod 19, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 47, str. 557; nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 42/03, bod 57, publikováno ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu ČR, Svazek č. 40, str. 705.

zejména se zásadou proporcionality a subsidiarity, se zásadou rovného zacházení, nediskriminace a právní jistoty.

Tento návrh splňuje předpoklady, které vycházejí ze Smlouvy mezi Belgickým královstvím, Dánským královstvím, Spolkovou republikou Německo, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Irskem, Italskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou republikou, Finskou republikou, Švédským královstvím, Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku (členskými státy Evropské unie) a Českou republikou, Estonskou republikou, Kyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litevskou republikou, Maďarskou republikou, Republikou Malta, Polskou republikou, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii, jak bylo publikováno sdělením Ministerstva zahraničních věcí ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 44/2004 Sb.m.s.

IV. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

Z navrhované právní úpravy nevyplývají okamžité přímé dopady na státní rozpočet ani ostatní veřejné rozpočty. Návrhem zákona jsou upraveny podmínky pro poskytnutí veřejné podpory bance v problémech tak, aby tato veřejná podpora mohla být schválena Komisí. Tyto podmínky zahrnují zejména sdílení nákladů vlastníky kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu tak, aby v případě rozhodnutí o poskytnutí veřejné podpory byl dopad na státní rozpočet vyplývající z takového rozhodnutí minimalizován.

Rozbor dopadů na státní rozpočet a finanční trh bez znalosti výše poskytnuté veřejné podpory a dalších souvisejících otázek je v současnosti nemožný. Podrobná analýza dopadů poskytnutí veřejné podpory bude součástí plánu poskytnutí veřejné podpory, který bude předložen vládě a na jehož základě vláda rozhodne o poskytnutí veřejné podpory.

Vychází se z toho, že veřejná podpora by byla hrazena z rozpočtové rezervy, přeskupením kapitol státního rozpočtu nebo změnou zákona o státním rozpočtu. Dalším zdrojem by mohly být prostředky na tzv. zvláštním účtu, které lze čerpat okamžitě, nicméně k tomu by bylo třeba novelizovat zákon č. 178/2005 Sb.

V. Zhodnocení současného stavu ve vztahu k rovnosti mužů a žen, dopad na životní prostředí a sociální dopady navrhované právní úpravy

Navrhovaná právní úprava nemá dopad ve vztahu k rovnosti mužů a žen a životnímu prostředí a nepředpokládají se ani sociální dopady.

VI. Zhodnocení dopadů navrhované právní úpravy ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nemá zásadní dopad ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů. V souvislosti s navrženou úpravou bude ČNB jako orgán dohledu vyžadovat za daných podmínek osobní údaje za účelem provedení odpisu nebo výměny kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu.

V tomto případě se nebude jednat o porušení zásady ochrany soukromí a osobních údajů, protože se jedná o poskytnutí informací získaných při výkonu bankovního dohledu, které se nepovažuje podle § 38 odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, za průlom do bankovního tajemství podle § 38 tohoto zákona.

VII. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nezakládá prostor pro vznik korupčních rizik, žádným způsobem neusnadňuje korupční jednání ani jakkoliv neznesnadňuje odhalení korupčního jednání.

VIII. Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila souhlas s návrhem zákona již v prvním čtení

Navrhovaná právní úprava je reakcí na Prohlášení Rady z listopadu 2013 prokazující odpovídající přístup ČR k evropské politické výzvě. Na základě Prohlášení mají členské státy do okamžiku uveřejnění výsledků evropských zátěžových testů a AQR, které je avizováno na říjen 2014, zajistit, aby bylo možno poskytnout veřejnou podporu bankám po splnění podmínek v souladu s evropskými pravidly pro poskytování státní podpory ve prospěch bank.

Přestože se s vysokou pravděpodobností neočekává, že by evropské zátěžové testy odhalily významné problémy v bankách působících v ČR, je žádoucí provést nezbytné úpravy, aby se rovněž řešila situace do doby, než nabude účinnosti zákon implementující směrnici o krizovém řízení upravující tuto oblast komplexně. Jinak by se ČR, pokud by nastala taková situace, vystavovala riziku neschválení veřejné podpory Komisí.

Aby navrhovaný zákon nabyl účinnosti co nejdříve, je nezbytné, aby byl projednán ve zkráceném legislativním procesu.

Vzhledem k výše uvedenému se navrhuje, aby vláda v souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, navrhla Poslanecké sněmovně, aby s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvním čtení.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Část první (změna zákona o bankách)

K bodu 1 (§ 12o odst. 4)

Jedná se o opravu legislativně technické chyby v platném zákoně.

K bodu 2 (§ 26bc až § 26bj)

K § 26bc odst. 1

Ustanovení upravuje postup ČNB v situaci, kdy je při provádění přezkumu a vyhodnocování podle § 25c nebo jiným způsobem ČNB zjištěn závažný nedostatek kapitálu banky, který by mohl ohrozit finanční stabilitu banky, resp. celého finančního systému ČR. Závažný nedostatek kapitálu může být zjištěn např. při dohlídkách na místě nebo na dálku, stresovém testování prováděném ČNB nebo s využitím informací získaných z jiných zdrojů.

Závažný nedostatek kapitálu není možné napravit s pomocí vlastních opatření banky, např. protože to bance neumožňuje momentální situace na trhu, ani s využitím opatření k nápravě, která ČNB může uložit podle § 26 až § 26bb ani opatřeními uloženými podle § 26k. Pokud tedy bylo prokázáno, že ČNB zjištěný nedostatek kapitálu banky nelze napravit soukromoprávními ani veřejnoprávními opatřeními, implicitně z takové situace vyplývá potřeba ve veřejném zájmu rozhodnout o poskytnutí veřejné podpory, neboť jinak by mohlo dojít k ohrožení finanční stability banky a finanční stability v ČR. Takový nedostatek kapitálu je považován za závažný. ČNB informuje neprodleně o této skutečnosti ministra financí a banku. O tom, zda potřeba veřejné podpory bude shledána důvodnou, rozhodne vláda. Jiná podpora ze strany státu než ve veřejném zájmu není možná. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že pokud by veřejná podpora nebyla poskytnuta ve veřejném zájmu, nemohla by být odsouhlasena Komisí.

K § 26bc odst. 2

ČNB vypracuje v součinnosti s bankou, u které byl zjištěn závažný nedostatek kapitálu, návrh plánu poskytnutí veřejné podpory bance (dále jen „plán“) a předloží jej Ministerstvu financí.

K § 26bc odst. 3

Ustanovení stanoví demonstrativním výčtem obsahové náležitosti návrhu plánu vypracovávaného ČNB podle odstavce 2 jako podklad pro rozhodnutí vlády o poskytnutí veřejné podpory. Náležitosti plánu jsou stanoveny demonstrativním výčtem na základě indikativního obsahu plánu restrukturalizace obsaženého v příloze Sdělení Komise o návratu k životaschopnosti a hodnocení restrukturalizačních opatření ve finančním sektoru v současné krizi podle pravidel pro státní podporu („Sdělení o restrukturalizaci“, 2009/C 195/04).

Plán by měl obsahovat zejména identifikaci banky a popis jejího organizačního upřádání, analýzu její finanční situace, návrh výše a formy veřejné podpory, kterou bude třeba poskytnout, popis sdílení nákladů podle § 26bf odst. 1, tj. příspěvek k restrukturalizaci od samotné banky a jejích akcionářů aj., den, ke kterému byl plán vypracován, a další

náležitosti stanovené v zákoně. Odpovídající protihodnotou v ustanovení se rozumí zejména akcie banky, které stát obdrží za poskytnutí veřejné podpory, vyšší úplaty se rozumí úrok zaplacený za poskytnutou návratnou finanční výpomoc nebo úplata za státní záruku.

Pro upřesnění uvádíme, že součástí tohoto plánu nebudou osobní údaje dotčených vlastníků kapitálových nástrojů a vlastníků podřízeného dluhu. Za účelem provedení odpisu nebo výměny kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu bude tyto osobní údaje vyžadovat ČNB jako orgán dohledu na základě § 38 odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“).

Podle tohoto ustanovení je banka povinna podat zprávu o všech záležitostech, které jsou předmětem bankovního tajemství osobám pověřeným výkonem dohledu. Podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se některá ustanovení tohoto zákona nepoužijí pro zpracování osobních údajů nezbytných pro plnění povinností k zajištění významného finančního zájmu ČR nebo Evropské unie, kterým je zejména stabilita finančního trhu atd.

K § 26bc odst. 4

Ustanovení zakotvuje povinnost Ministerstva financí konzultovat s Komisí návrh plánu podle odstavce 3, předloženého Ministerstvu financí, a zahrnutí případných dalších obsahových náležitostí do návrhu plánu, jak vyžaduje Sdělení. Návrh plánu podle ustanovení v této fázi konzultuje Ministerstvo financí i s ČNB.

K § 26bc odst. 5

Zakotvuje se povinnost vlády rozhodnout na základě plánu předloženého Ministerstvem financí o tom, zda bude bance, u které byl zjištěn závažný nedostatek kapitálu, poskytnuta ve veřejném zájmu veřejná podpora. Vláda při svém rozhodnutí nebude vycházet pouze z plánu vypracovaného ČNB, který byl projednán s MF a s Komisí. Podle tohoto ustanovení Ministerstvo financí k návrhu plánu předloží informace o možnostech poskytnout veřejnou podporu s ohledem na rozpočtové možnosti státu, podmínkách, za kterých by měla být veřejná podpora poskytnuta, a popis dopadů poskytnutí veřejné podpory na státní rozpočet.

K § 26bd odst. 1 a 2

Ustanovení odstavce 1 zakotvuje povinnost ČNB zajistit řádné ocenění aktiv a pasiv auditorem v rámci mimořádné účetní závěrky, a to bez zbytečného odkladu, neboť bude určující pro stanovení výše a formy veřejné podpory. Toto řádné ocenění aktiv a pasiv provede v zájmu objektivitu a nezávislosti auditor, který není totožný s auditorem, jenž ověřil účetní závěrku banky za bezprostředně předcházející období.

Osoba auditora namísto externího oceňovatele pro provedení řádného ocenění aktiv a pasiv banky byla zvolena mj. proto, že v případě auditora je v § 25a odst. 4 zákona o bankách prolomena povinnost mlčenlivosti pracovníků dohledu, pokud jde o informace potřebné pro plnění jeho funkce.

Požadavek na provedení ocenění auditorem není v rozporu s § 2 písm. b) a § 23 odst. 2 písm. d) nebo g) zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o auditorech“). Dle těchto ustanovení však není tato

činnost považována za auditorskou činnost, ale za podnikání auditora podle jiného právního předpisu (jiná ekonomická činnost nebo činnost znalce – viz § 23 zákona o auditorech). Auditor však bude i při této činnosti povinen dodržovat principy profesní etiky v souladu s § 13 zákona o auditorech.

Někteří auditoři (především auditorské společnosti) budou schopni takové ocenění provést sami, avšak v mnoha případech auditor využije osoby oceňovatele. Tento postup je z pohledu zákona o auditorech přípustný (za dodržení zákonných podmínek – zejména etických principů).

Vzhledem k velké časové náročnosti řádného ocenění aktiv a pasiv banky auditorem, která by mohla být překážkou rychlého řešení vážné situace dané banky, ustanovení odstavce 2 zakotvuje povinnost ČNB provést předběžný odhad ocenění aktiv a pasiv banky, pokud by řádné ocenění aktiv a pasiv banky provedené auditorem mělo trvat neúměrně dlouho a nebylo by jej možné zajistit pro účely návrhu plánu poskytnutí veřejné podpory. ČNB je povinna v rámci procesu předběžného odhadu ocenění promítnout do tohoto ocenění i rezervu pro dodatečné ztráty, které by mohly být příp. zjištěny v rámci procesu řádného ocenění aktiv a pasiv banky auditorem. Povinnost ČNB zajistit řádné ocenění aktiv a pasiv banky auditorem podle odstavce 1 tím není dotčena.

Zpráva o ocenění podle odstavce 1 nebo o předběžném odhadu ocenění podle odstavce 2 je součástí plánu, který je předkládán jako podklad k rozhodnutí vlády o poskytnutí veřejné podpory. Ocenění aktiv a pasiv banky je důležité zajistit pro účely stanovení kapitálových potřeb banky, pro stanovení potřebného objemu odepisovaných a vyměňovaných kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaných do kapitálu a návazně na to pro určení potřebné výše veřejné podpory.

K § 26bd odst. 3 a 4

V případě, že je hodnota aktiv a pasiv banky zjištěná na základě řádného ocenění auditorem vyšší než hodnota aktiv a pasiv zjištěná v rámci procesu předběžného odhadu ocenění, ČNB je povinna opatřením obecné povahy zvýšit hodnotu dotčených nástrojů v návaznosti na provedení odpis těchto nástrojů, aby nedošlo k poškození věřitelů a vlastníků příslušných nástrojů a byl dodržen princip „žádný věřitel nesmí být v nevýhodnějším postavení“²¹. Pro případ, že nelze navýšit hodnotu nástrojů, ČNB vyzve vlastníky dotčených kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu, aby se do šesti měsíců přihlásili ČNB. Pouze vlastníků, kteří se přihlásí ČNB v prekluzivní šestiměsíční lhůtě, náleží právo na odškodnění.

K § 26bd odst. 5

Po uplynutí šestiměsíční lhůty ČNB navrhne Ministerstvu financí postup, jak by mělo dojít k odškodnění vlastníků dotčených kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu, kteří byli poškozeni rozdílem v ocenění aktiv a pasiv banky. Tento návrh postupu je ČNB povinna odůvodnit, přičemž musí vždy uvést důvod, proč nebylo možné vydat opatření obecné povahy podle odstavce 3, kterým by byla zvýšena hodnota dotčených nástrojů.

²¹ Princip „no creditor worse off“.

K § 26bd odst. 6

Ustanovení zakotvuje povinnost součinnosti při provádění řádného ocenění aktiv a pasiv a předběžného odhadu ocenění aktiv a pasiv osoby, která je členem statutárního orgánu banky, členem správní rady banky, členem dozorčí rady banky nebo jiné odpovědné fyzické osoby ke dni provedení řádného ocenění aktiv a pasiv nebo předběžného odhadu ocenění aktiv a pasiv, nebo osoby, která byla členem těchto orgánů nebo jinou odpovědnou fyzickou osobou kdykoliv v období 2 let předcházejících tomuto dni. Povinnost součinnosti trvá po celou dobu, kdy je prováděno řádné ocenění aktiv a pasiv nebo předběžný odhad ocenění aktiv a pasiv až do jeho dokončení. Součinnost je povinná osoba povinna poskytnout auditorovi a ČNB.

Pro upřesnění lze uvést, že obecně je součinnost účetní jednotky a auditora upravena v § 21 odst. 2 zákona o auditorech. Toto ustanovení však bylo primárně koncipováno tak, aby zohledňovalo fakt, že jde o smluvní ujednání mezi účetní jednotkou a auditorem. V daném případě se bude jednat o smluvní vztah mezi ČNB a auditorem, zatímco samotná banka bude v tomto vztahu povinnou osobou, proto odstavec vyjasňuje práva a povinnosti zainteresovaných stran.

K § 26be odst. 1 a 2

Ustanovení vyjmenovává vhodné formy, ve kterých může být poskytnuta veřejná podpora, a stanoví pravomoc vlády určit jednotlivé parametry veřejné podpory v rozhodnutí o poskytnutí veřejné podpory podle § 26bc odst. 5.

Návratná finanční výpomoc bance bude poskytována na rozdíl od úpravy provedené v zákoně o rozpočtových pravidlech nikoliv bezúročně, ale za úrokovou sazbu, jejíž výši stanoví vláda v rozhodnutí podle § 26bc odst. 5. Je třeba provést zakotvení úhrady za poskytnutí návratné finanční výpomoci, aby byl zajištěn soulad s podmínkami danými evropskými pravidly pro poskytování veřejné podpory.

V rozhodnutí vláda dále určí výši, formu a podmínky veřejné podpory, včetně vymezení odpovídající protihodnoty nebo výše úplaty, a povinnost banky vrátit část veřejné podpory, převyšující výši nutnou k záchraně banky. Odpovídající protihodnotou se rozumí zejména akcie banky, které stát obdrží za poskytnutí veřejné podpory, výší úplaty se rozumí úrok zaplacený za poskytnutou návratnou finanční výpomoc nebo úplata za státní záruku.

Formou, ve které může být poskytnuta veřejná podpora bance, je také peněžitý vklad státu do banky a nákup cenných papírů banky. Tyto formy veřejné podpory vycházejí z § 7 odst. 1 písm. l) a m) zákona o rozpočtových pravidlech. Peněžitým vkladem státu do akciové společnosti se rozumí úpis akcií nebo příplatek do rezervního fondu. V případě nákupu cenných papírů se jedná o úpis cenných papírů.

K § 26be odst. 3

Zakotvuje se posloupnost jednotlivých kroků při poskytování veřejné podpory. V souladu se Sdělením se vyžaduje, aby odpis a výměna podle § 26bf odst. 1 byly provedeny před poskytnutím veřejné podpory bance. Poskytnutím veřejné podpory se zde rozumí již samotná

výplata peněz nebo poskytnutí veřejné podpory v jiné formě, nikoliv jen rozhodnutí vlády o poskytnutí veřejné podpory.

K § 26bf odst. 1

Ustanovení zakotvuje povinnost ČNB v případě rozhodnutí vlády o poskytnutí veřejné podpory provést prostřednictvím vydání rozhodnutí nebo opatření obecné povahy podle § 26bj odpis a výměnu kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu banky. To, zda bude zvoleno vydání rozhodnutí nebo opatření obecné povahy, bude záviset na tom, zda bude možné jmenovitě určit okruh adresátů (rozhodnutí) nebo nikoliv (opatření obecné povahy). Postup podle tohoto odstavce zaručuje, že bude dodržena zásada „žádný věřitel nesmí být v nevýhodnějším postavení“, tedy že žádný vlastník kapitálového nástroje a nástroje podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu nebude v nevýhodnějším postavení, než v jakém by byl v případě insolvenčního řízení.

Při postupu podle tohoto ustanovení ČNB nejdříve v případě existence ztráty banky snižuje položky kapitálu banky a odepisuje nástroje zahrnované do kapitálu a nástroje podřízeného dluhu do výše ztráty, nebo je podle jejich povahy použije k úhradě ztráty v daném pořadí. Nejdříve se k pokrytí ztráty snižují a odepisují položky kmenového kapitálu tier 1, kterými jsou např. akcie, emisní ážio apod., nebo se podle jejich povahy použijí k úhradě ztráty. K odpisu dochází např. u akcií, snižuje se např. rezervní fond. Odpis nebo snížení nelze provést např. u položky „kumulovaný ostatní výsledek hospodaření“²², tato položka se použije k úhradě ztráty. Pokud odpis a snížení položek kmenového kapitálu tier 1 k pokrytí ztráty, nebo použití položek kmenového kapitálu tier 1 k úhradě ztráty nepostačuje, odepíšou se nástroje zahrnované do vedlejšího kapitálu tier 1. Jestliže banka po odpisu nebo snížení položek kmenového kapitálu tier 1 (příp. jejich použití k úhradě ztráty) a odpisu nástrojů zahrnovaných do vedlejšího kapitálu tier 1 i nadále vykazuje ztrátu, použije se k jejímu pokrytí odpis nástrojů zahrnovaných do kapitálu tier 2 a odpis nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaných do kapitálu.

V případě, že banka neutrpěla ztrátu, odpis nebo snížení položek kapitálu tier 1 a odpis nástrojů vedlejšího kapitálu tier 1, kapitálu tier 2 a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu se neprovádí. Pokud banka neutrpěla ztrátu nebo poté, co je pokryta ztráta odpisem nebo snížením položek kmenového kapitálu tier 1, odpisem nástrojů zahrnovaných do vedlejšího kapitálu tier 1 a do kapitálu tier 2 a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu, provede ČNB výměnu nástrojů zahrnovaných do vedlejšího kapitálu tier 1 a do kapitálu tier 2 a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu na nástroje zahrnované do kmenového kapitálu tier 1 (akcie) v daném pořadí. Výměna se provádí z důvodu navýšení kmenového kapitálu tier 1 do výše, která postačuje k pokrytí závažného nedostatku kapitálu banky. Nejprve se k navýšení kmenového kapitálu použije výměna nástrojů zahrnovaných do vedlejšího kapitálu tier 1. V případě, že výměna nástrojů zahrnovaných do vedlejšího kapitálu tier 1 nepostačuje k pokrytí závažného nedostatku kapitálu banky, vymění ČNB do výše závažného nedostatku kapitálu nástroje kapitálu tier 2 a nástroje podřízeného dluhu nezahrnované do kapitálu za nástroje zahrnované do kmenového kapitálu tier 1.

²² Accumulated other comprehensive income.

V rámci postupu podle tohoto ustanovení ČNB může použít správní uvážení, aby provedení odpisu a výměny neporušovalo zásadu „žádný věřitel nesmí být v nevýhodnějším postavení“.

K § 26bf odst. 2

Zakotvuje se výjimka z postupu podle odstavce 1. Podle této výjimky se odpis a výměna neprovádí, pokud je bance poskytnuta pouze státní záruka za závazky banky. Při formulaci tohoto ustanovení se vycházelo z výkladu Sdělení o bankovníctví a rovněž upřesňujícího vyjádření Komise.

K § 26bf odst. 3

Zakotvuje se výjimka z postupu podle odstavce 1. Podle této výjimky, vyplývající z bodu 43 Sdělení, se neprovádí odpis podle odstavce 1 v případě, kdy kapitál banky, u které je zjištěn závažný nedostatek kapitálu, zůstává nad regulatorním minimem, tzn. banka splňuje minimální kapitálové požadavky podle čl. 92 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013.²³ V této situaci se provádí pouze snížení položek kmenového kapitálu, nebo podle jejich povahy použití k úhradě ztráty, a výměna nástrojů zahrnovaných do vedlejšího kapitálu tier 1, kapitálu tier 2 nástrojů podřízeného dluhu, které se nezahrnují do kapitálu tier 2 ve výši požadované v odstavci 1.

Tím nejsou dotčena ustanovení jiných právních předpisů, např. čl. 54 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, podle kterého je pokles poměru kmenového kapitálu tier 1 pod 5,125 % rozhodnou událostí pro odpis nebo výměnu nástrojů vedlejšího kapitálu tier 1.

K § 26bf odst. 4

Pro upřesnění úpravy se zakotvuje, že pro účely výměny a odpisu podle odstavce 1, se vychází ze ztráty určené v řádném ocenění podle § 26bd odst. 1, nebo pokud ještě nebylo provedeno, z předběžného odhadu ocenění podle § 26bd odst. 2.

K § 26bf odst. 5

Ustanovení umožňuje odchýlit se od postupu, při kterém musí být před poskytnutím veřejné podpory proveden odpis a výměna. S ohledem na znění Sdělení by bylo možné, aby Komise schválila odchylný postup, pokud by provedením odpisu a výměny podle odstavce 1 došlo k ohrožení finanční stability nebo by nastaly nepřiměřené důsledky, např. v případech, kdy je výše podpory, jež má být poskytnuta, ve srovnání s rizikově váženými aktivy banky nízká a kdy je nedostatek kapitálu výrazně snížen zejména cestou opatření na navýšení kapitálu (viz bod 45 Sdělení). MF postup záchrany banky musí v průběhu celého procesu schvalování a provádění opatření směřujících k poskytnutí veřejné podpory konzultovat s Komisí.

K § 26bf odst. 6

Ustanovení vylučuje možnost podat žalobu ve správním soudnictví proti rozhodnutí nebo opatření obecné povahy o odpisu a výměně kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného nezahrnovaného do kapitálu z důvodu nesprávně provedeného předběžného odhadu ocenění

²³ To, že za solventní je považována instituce, která má kapitál vyšší než regulatorní minimum 4,5 % CET1, vyplývá z podkladu pro jednání EFC na 25. dubna 2014 a komunikace MF s Komisí.

aktiv a pasiv banky nebo jejich nesprávného řádného ocenění. Jde v daných souvislostech o racionální opatření podporující právní jistotu. Pokud by důvodem pro zrušení rozhodnutí nebo opatření obecné povahy soudem bylo nesprávné ocenění nebo odhad ocenění, potom by i drobné rozdíly v ocenění mohly vést k vyslovení zrušení rozhodnutí nebo opatřené obecné povahy soudem, a tím i zvrácení celého procesu sdílení nákladů.

K§ 26bg odst. 1 až 4

Ustanovení uvádí důsledky odpisu a výměny kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu pro účely § 26bf odst. 1. Odpisem dochází k trvalému snížení jmenovité hodnoty odepisovaného nástroje v rozsahu odpisu tohoto nástroje. Vlastníkovi tohoto nástroje pak v rozsahu odpisu zaniká vlastnické právo k akciím resp. pohledávka vůči bance. Termín odpis není možné zaměňovat s termínem odpis ve smyslu § 28 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Výměnou dochází k trvalému snížení jmenovité hodnoty odepisovaného nástroje v rozsahu odpisu tohoto nástroje. Vlastníkovi tohoto nástroje pak v rozsahu odpisu zaniká pohledávka vůči bance, zároveň mu však vzniká právo na nahrazení vyměňovaného nástroje v rozsahu výměny nástrojem zahrnovaným do kmenového kapitálu tier 1 (akcie).

Pokud byl kapitálový nástroj a nástroj podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu zcela odepsán nebo vyměněn, k okamžiku odpisu nebo výměny zaniká a cenný papír odpovídající tomuto nástroji se ke stejnému okamžiku stává neplatným.

Kapitálové nástroje a nástroje podřízeného dluhu nezahrnované do kapitálu, které se staly splatnými před datem odpisu nebo výměny, nejsou předmětem výměny ani odpisu. Pro účely provedení výměny může ČNB uložit bance, aby v potřebném rozsahu vydala ve prospěch vlastníků vyměňovaných nástrojů nástroje zahrnované do kmenového kapitálu tier 1. Vlastníku vyměněného nástroje vzniká dnem účinnosti výměny právo na jeho bezodkladné nahrazení nahrazujícím nástrojem. Pojem nahrazení má podle povahy nástroje význam jak odevzdání, tak i jiné nahrazení. V případě pohledávek, které nejsou spojeny s cenným papírem, lze odevzdat jedině potvrzení o existenci nástroje, za který byl vyměňovaný nástroj vyměněn.

K § 26bg odst. 5 a 6

Ustanovení odstavců 5 a 6 upravují posouzení změny struktury akcionářů banky ČNB v souvislosti s provedením odpisu a výměny kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaných do kapitálu. V důsledku odpisu a výměny dochází ke změně v osobách akcionářů, přičemž je nutné, aby noví akcionáři získali souhlas ČNB s případným nabytím nebo zvýšením kvalifikované účasti nebo ovládnutím banky. Bude se jednat o běžné rozhodování ČNB podle § 20 odst. 12 zákona o bankách o následné žádosti z důvodů zvláštního zřetele hodných. Do udělení souhlasu ČNB s nabytím nebo zvýšením kvalifikované účasti nebo ovládnutím banky je výkon hlasovacích práv nabyvatele sistován a hlasovací práva nabyvatele vykonává ČNB. Pokud ČNB žádosti o souhlas vyhoví, nabývá nabyvatel hlasovací práva oznámením rozhodnutí o žádosti, protože odpadnou důvody, pro které hlasovací práva vykonávala ČNB. V případě, že ČNB žádosti o souhlas nevyhoví, může stanovit lhůtu pro převod nástroje od nabyvatele na další osobu, přičemž při nedodržení

této povinnosti lze nabyvateli uložit sankce za nedodržení nebo porušení povinnosti pro případ nabývání nebo zvýšení kvalifikované účasti na bance nebo ovládnutí banky.

K § 26bh

Ustanovení je explicitním vyjádřením principu „žádný věřitel nesmí být v nevýhodnějším postavení“ podle článku 46 Sdělení. Tento princip vyžaduje, aby ČNB při provádění odpisu a výměny zohlednila pořadí pohledávek věřitelů podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon upravující úpadek a způsoby jeho řešení“). Podle zákona upravující úpadek a způsoby jeho řešení se bude v těchto případech pravděpodobně postupovat podle ustanovení upravujících konkurs jako jeden ze způsobů řešení úpadku v insolvenčním řízení. Ve srovnání s tímto postupem nesmí být žádný vlastník kapitálového nástroje a nástroje podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu nepřiměřeně zvýhodněn nebo poškozen. Vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu musejí být při postupu ČNB uspokojeni alespoň v takové míře, v jaké by byli uspokojeni v řízení podle zákona upravujícího úpadek a způsoby jeho řešení.

K § 26bi

Ustanovení upravuje zacházení s ujednáními o křížovém selhání²⁴ obsaženými ve smlouvách, ve kterých je banka v postavení dlužníka. Tato úprava zabraňuje zesplatnění pohledávek na základě smluvních ujednání obsažených ve smlouvách, na jejichž základě tyto pohledávky vznikly. Ujednání o křížovém selhání jsou smluvní ujednání, která zakotvují možnost zkrátit splatnost nebo jinou změnu závazku v případě, že nastane určitá událost. Rozhodnou událostí může být cokoliv, co si strany smlouvy dohodnou.

Důvodem k vyloučení těchto ujednání je situace, kdy by při provádění odpisu a výměny nástrojů mohly být zesplatněny některé pohledávky a hrozil by tak odliv finančních prostředků z banky, který by měl za následek potřebu poskytnout bance vyšší veřejnou podporu. Ustanovení vymezuje právní skutečnosti, které mají být vyřazeny z okruhu právních skutečností, jež spouštějí ujednání o křížovém selhání (v ustanovení „rozhodnutí vlády o poskytnutí mimořádné veřejné podpory ani žádná jiná událost s tímto rozhodnutím související“), dále rozsah smluvních ujednání, jejichž účinnost je pozastavena (v ustanovení „nezakládá povinnost předčasného splacení ani nemění vztahy vyplývající ze smluvních ujednání“), a nástroje, jichž se omezení týká (v ustanovení „u nástrojů, které nebyly odepsány nebo vyměněny podle § 26bf nebo nástrojů, které nejsou uvedeny v § 26bf“).

K § 26bj odst. 1 a 2

V odstavcích 1 a 2 se zakotvuje odlišný postup při vydání opatření obecné povahy, kterým se provádí odpis a výměna od postupu upraveného v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Tato opatření obecné povahy musejí být oznámena způsobem umožňujícím dálkový přístup a nabývají účinnosti okamžikem oznámení, pokud nestanoví ČNB pozdější okamžik nabytí účinnosti. Současně s oznámením uveřejní ČNB okamžik účinnosti s přesností alespoň na vteřiny, aby byl znám přesný okamžik, ke kterému dochází k odpisu a výměně.

²⁴ „Cross default clauses“.

Dále se vylučuje použití § 172 a § 173 odst. 1 správního řádu, které upravují řízení o návrhu opatření obecné povahy, způsob oznámení opatření obecné povahy a den nabytí jeho účinnosti. Úprava způsobu oznámení a nabytí účinnosti je obsažena v prvním odstavci tohoto ustanovení, řízení o návrhu opatření obecné povahy se podle návrhu zákona neprovádí. Důvodem je potřeba velmi rychle reagovat na vzniklou situaci, která může mít dalekosáhlé negativní důsledky. Postup vydání a účinnost opatření obecné povahy pro účely odpisu a výměny se velmi urychluje a v nastalé situaci může zabránit rozsáhlým škodám, které by nastaly v případě opožděné reakce na situaci. Je totiž potřeba mít stále na paměti, že veřejná podpora může být poskytnuta až po provedení odpisu a výměny.

K § 26bj odst. 3 a 4

Ustanovení upravují náležitosti výrokové části opatření obecné povahy, kterým se provádí odpis a výměna. Zakotvuje se, že v tomto opatření obecné povahy ČNB určí alespoň, které položky kmenového kapitálu tier 1 se snižují a v jakém rozsahu, které kapitálové nástroje a nástroje podřízeného dluhu se odepisují a v jakém rozsahu a které kapitálové nástroje a nástroje podřízeného dluhu nezahrnované do kapitálu tier 2 se vyměňují, v jakém rozsahu, jakým konverzním poměrem a na které nástroje kmenového kapitálu tier 1. Dále se stanoví, že položky kmenového kapitálu tier 1, kapitálové nástroje a nástroje podřízeného dluhu, které se nezahrnují do kapitálu tier 2, se ve výrokové části opatření obecné povahy uvedeného v § 26bf odst. 1 určí alespoň obecným způsobem pomocí znaků charakterizujících jednotlivé skupiny položek nebo nástrojů. Ustanovení jsou zavedena pro zakotvení nejvyšší možné míry určitosti opatření obecné povahy vydaných podle návrhu zákona a pro vyloučení nejasností, které by v případě neurčitosti mohly nastat.

K § 26bj odst. 5

Toto ustanovení zakládá tzv. předběžnou vykonatelnost, kterou se vylučuje odkladný účinek rozkladu proti rozhodnutí ČNB o odpisu nebo výměně. Předběžná vykonatelnost tohoto rozhodnutí je nezbytná kvůli zkrácení celého procesu, který může vyústit v poskytnutí veřejné podpory. Situace, ve které bude rozhodováno o poskytnutí veřejné podpory, totiž bude značně nestabilní a bude vyžadovat rychlé řešení.

K § 26bj odst. 6

Toto ustanovení vylučuje vymezení účastenství podle § 26aa zákona o bankách pro účely vydání rozhodnutí o odpisu a výměně. Účastníkem řízení podle § 26aa je totiž pouze osoba, které má být opatření k nápravě uloženo. Pro účely rozhodnutí o odpisu a výměně je však potřeba, aby účastníky řízení, kterým bude rozhodnutí doručováno, byli rovněž vlastníci kapitálových nástrojů a nástrojů podřízeného dluhu nezahrnovaného do kapitálu.

K bodu 3 (§ 34 odst. 3)

Ustanovení § 34 odst. 3 zakotvuje povinnost ČNB odejmout licenci bance v případě poklesu kapitálu banky pod úroveň 1/3 celkového kapitálového poměru podle čl. 92 odst. 1 písm. c) CRR. To se neuplatní v případě, jde-li o banku v nucené správě nebo o banku zvláštního určení. V těchto případech je možnost odejmutí licence ponechána na úvaze ČNB.

Navrhuje se upravit obdobnou výjimku z obligatorního odebrání licence ČNB v případě

poklesu kapitálu banky pod úroveň 1/3 celkového kapitálového poměru i po dobu, kdy se připravuje a projednává plán poskytnutí veřejné podpory bance, u které byl zjištěn závažný nedostatek kapitálu, a to až do rozhodnutí vlády o neposkytnutí veřejné podpory nebo do účinnosti rozhodnutí vlády o jejím poskytnutí. S bankou, které je odebrána licence, lze totiž zahájit insolvenční řízení podle § 6 odst. 2 písm. a) zákona upravující úpadek a způsoby jeho řešení. Vyhlášení úpadku u dané banky by pak zabránilo jakýmkoliv plánům na její záchranu.

K bodu 4 (§ 34 odst. 4)

Jedná se o úpravu směřující ke zkvalitnění textu zákona po vzoru obdobného ustanovení § 145 odst. 7 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů. Do ustanovení se doplňuje clausula rebus sic stantibus, tzn. trvání určitých práv a povinností je vázáno na to, že se podstatně nezmění okolnosti, za nichž tento právní vztah vznikl.

K bodu 5 (§ 36a odst. 7)

Toto ustanovení upravuje skutkovou podstatu přestupku fyzických osob uvedených v § 26bd odst. 6, kterého se dopustí, pokud neposkytnou při provedení řádného ocenění aktiv a pasiv banky nebo předběžného odhadu jejich ocenění požadovanou součinnost auditorovi nebo ČNB.

K bodu 6 (§ 36a odst. 8 písm. c))

Jedná se legislativně technickou úpravu v návaznosti na doplnění nového odstavce 7.

K bodu 7 (§ 41d odst. 5)

Jedná se o opravu chyby, která se do zákona o bankách dostala jeho předcházející novelou. V § 41d odst. 5 je porušení povinnosti likvidátora, správce nebo insolvenčního správce dle § 41d odst. 2 označeno za přestupek, za který je stanovena sankce ve výši 500 000 Kč. Porušení stejné povinnosti označuje za přestupek i § 36b odst. 5 a dle § 36b odst. 7 písm. a) lze za něj uložit pokutu do výše 2 000 000 Kč. Ponecháním tohoto stavu by zákon na dvou místech uváděl dvojí maximální výši pokuty jako postih za nesplnění stejné povinnosti. Proto se celé ustanovení § 41d odst. 5 ze zákona vypouští.

Část druhá (změna zákona o stavebním spoření)

K bodu 1 (§ 16b odst. 1)

Jedná se o opravu chyby v platném zákoně. V ustanovení § 16b odst. 1 absentuje úprava podnikajících fyzických osob, které jsou deliktně odpovědné na základě ustanovení § 16aa. Proto je úprava o odpovědnosti a postihu právnických osob nově vztažena také na podnikající fyzické osoby.

K bodu 2 (§ 16b odst. 3)

Jedná se doplnění chybějícího ustanovení, které vztahuje úpravu odpovědnosti a postihu

právnických osob také na podnikající fyzické osoby obdobně jako je tomu např. v § 36i odst. 8 zákona o bankách nebo v § 27e odst. 8 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech. Vychází se tak z principu shodného posouzení odpovědnosti za delikt spáchaný při podnikání, a to bez ohledu na skutečnost, zda byl delikt spáchán fyzickou či právníkou osobou.

K bodu 3 (§ 16b odst. 6)

Z důvodu zkvalitnění textu zákona dochází k vypuštění nadbytečného ustanovení.

Část třetí (změna zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

K bodu 1 (§ 8a1 odst. 4)

Jedná se o opravu legislativně technické chyby v platném zákoně.

K bodu 2 (§ 21 odst. 9)

Jedná se o legislativně technickou opravu odkazu.

K bodu 3 (§ 27b odst. 2)

Jedná se o legislativně technickou úpravu. Písmeno f) se z § 27b odst. 1 vypouští z důvodu odstranění duplicity s ustanovením § 27b odst. 2 písm. o).

K bodu 4 (§ 27b odst. 4)

Jedná se o legislativně technickou úpravu v návaznosti na změnu provedenou v bodě 3.

K bodu 5 (§ 27c odst. 1 písm. e))

Jedná se o legislativně technickou opravu odkazu.

K bodu 6 (§ 27d odst. 1)

Povinnosti dle § 25f odst. 7 a 8, z jejichž nesplnění vyplývá deliktní odpovědnost dle § 27d, jsou stanoveny pouze finanční holdingové osobě a smíšené finanční holdingové osobě, nikoliv i smíšené holdingové osobě. Proto se navrhuje smíšenou holdingovou osobu z § 27d odst. 1 vypustit, neboť jí zde uvedené povinnosti nejsou zákonem uloženy, tudíž za ně nemůže být deliktně odpovědná.

K bodu 7 (§ 28g odst. 2 písm. b))

Jedná se o legislativně technickou úpravu. Je vypuštěn chybný odkaz na § 27c odst. 1 písm. e).

Část čtvrtá (změna zákona o rozpočtových pravidlech)

K bodu 1 (§ 73)

Ustanovení se doplňuje o větu, která upozorňuje na to, že v jiném právním předpise může být stanovena odchylná výše úplaty za záruku a jiná doba splatnosti než v zákoně o rozpočtových pravidlech. Tímto jiným právním předpisem bude zákon, kterým se bude státní záruka

poskytovat. V případě poskytnutí záruky bance v problémech bude nutné stanovit výši ceny za záruku v souladu s rozhodnutím ESVO článkem 3.2, písmenem d), kde je za poskytnutí požadováno zaplacení tržní ceny (na toto rozhodnutí se ohledně záruk odvolává i Sdělení, bod 21). Úpravou se vytváří prostor, aby úplata za záruku mohla být stanovena odchylně od zákona o rozpočtových pravidlech (0,5 % ze zaručené částky), a to s ohledem i na aktuální tržní ceny záruk. Nelze očekávat, že tržní cena bude rovna 0,5 % ze zaručené částky. Ve sdělení Komise 2011/C 356/02, o použití pravidel pro poskytování státní podpory ve prospěch bank v souvislosti s finanční krizí od 1. ledna 2012, je mj. uveden i vzorec, který stanoví minimální úroveň plnění za státní záruky. Pevně stanovená lhůta splatnosti ceny za záruku také není pro účely pomoci bance v problémech vhodná, protože není jisté, zda banka bude moci za situace, kdy čelí závažným ekonomickým problémům, v takto krátké době dostát závazku na zaplacení ceny.

Část pátá (změna zákona o podnikání na kapitálovém trhu)

K bodu 1 (§ 9aj odst. 3)

Jedná se o legislativně technickou opravu chybného odkazu.

K bodu 2 (§ 9al odst. 4)

Jedná se o opravu legislativně technické chyby v platném zákoně.

K bodu 3 (§ 9ar odst. 2)

Jedná se o legislativně technickou opravu chybného odkazu.

K bodu 4 (§ 136 odst. 2 písm. f))

Jedná se o legislativně technickou opravu odkazu.

K bodu 5 (§ 153 odst. 3)

Jedná se o legislativně technickou opravu odkazu.

K bodu 6 (§ 157 odst. 14 písm. c))

Jedná se o legislativně technickou úpravu v podobě upřesnění odkazu.

Část šestá (účinnost)

Účinnost zákona se navrhuje dnem jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů. Důvodem je naléhavý obecný zájem, kterým je potřeba ve výše uvedených případech rozhodnout o poskytnutí veřejné podpory, neboť jinak by mohlo dojít k ohrožení finanční stability banky a finanční stability v ČR.